

Інвестиційні стратегії українських підприємств у міжнародному бізнесі

(Представлено: Хаустова Євгенія д.е.н., проф.)

Досліджено підходи до формування та реалізації інвестиційних стратегій вітчизняних підприємств у міжнародному бізнесі в період повномасштабного вторгнення та у післявоєнний час. Окреслено основні проблеми українських підприємств при виході на іноземні ринки та фактори впливу на рівень привабливості інвестиційного середовища в Україні. Обґрунтовано важливість міжнародної інвестиційної стратегії для підприємства, яка має розроблятися з урахуванням того, які цілі перед собою поставило підприємство. Також вона повинна бути частиною загальної стратегії, погодженою з іншими стратегіями підприємства, що сприятиме поліпшенню результатів підприємницької діяльності та збільшенню прибутку. З урахуванням нестабільності економічної ситуації та ризиків, які виникли на фоні бойових дій, актуальність залучення міжнародних інвестицій вийшли на новий етап, тому необхідно дбати про гарантії безпеки та страхівку для міжнародного бізнесу. Акцентовано, що у післявоєнний період можливості міжнародного інвестування значно розширяться і підходи до розробки і реалізації інвестиційної стратегії зміняться, що дасть змогу перейти на інноваційний тип розвитку економіки.

Ключові слова: міжнародні інвестиції; інвестиційна діяльність; інвестиції; інвестиційні стратегії; післявоєнний період; інноваційний розвиток.

Актуальність теми. Події останніх років, Covid-19, повномасштабне вторгнення російської федерації значно вплинули на привабливість інвестиційного клімату в Україні. За сучасних умов господарювання в умовах воєнного стану особливої актуальності набуло питання формування перспективних напрямків інвестиційної діяльності підприємств і, зокрема, формування міжнародної інвестиційної стратегії суб'єктів господарювання. Ефективним інструментом вирішення вказаної проблеми є стратегічне планування залучення міжнародних інвестицій. Звичайно, що в умовах сьогодення найболючіше питання – це гарантії безпеки міжнародних інвестицій як у воєнний, так і у післявоєнний час. Саме цей фактор є одним з тих головних, що найбільше стримують міжнародних інвесторів. Поряд з тим для відновлення і подальшого розвитку економіки України основним фактором повоєнної відбудови мають стати не прямі вливання до бюджету, а прямі інвестиції в підприємства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій, на які спирається автор. Проблема інвестиційної діяльності вітчизняних підприємств займалися багато економістів, серед яких, зокрема, варто виокремити праці Ю.Б. Доброскок П.В. [1], Гречко [2], О.В. Гук [3], О.В. Лошенко [5], Ю.М. Нікольчук [6], А.Р. Пужак [9], М.В. Семененко [10], А.О. Славунік [11] та ін. При цьому дослідження останніх передвоєнних років значною мірою були зорієнтовані на вивчення проблем і можливостей залучення міжнародного бізнесу в економіку України та формування ефективних інвестиційних стратегій вітчизняних підприємств. Напрямам формування ефективної інвестиційної стратегії підприємства в період повномасштабного вторгнення також приділяється багато уваги, але питання створення сприятливого інвестиційного клімату в економіці України в цілому та в її окремих регіонах та розробки ефективної інвестиційної стратегії українських підприємств у міжнародному бізнесі і досі залишаються актуальними.

Метою статті є дослідження підходів до формування інвестиційних стратегій вітчизняних підприємств у міжнародному бізнесі в умовах військової агресії та у післявоєнний період, а також визначення напрямів підвищення інвестиційної привабливості українських підприємств.

Викладення основного матеріалу. Протягом останніх років міжнародна інвестиційна привабливість українських підприємств значно знизилася. На це вплинуло багато факторів, таких як світова фінансова криза 2008–2009 рр., анексія Криму 2014 р., воєнні дії з 2014 р. на сході країни, Covid-19, повномасштабне вторгнення росії у 2022 р. Так, за даними Національного банку України, обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку України станом на кінець 2021 р. становив 6,687 млрд дол. США [7]. При цьому інвестиції були спрямовані у розвинені сфери економіки, а найвагоміші обсяги прямих інвестицій були спрямовані до підприємств промисловості (43,7 %), установ та організацій, що здійснюють оптову та роздрібну торгівлю, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (15,5 %) [7].

Станом на кінець 2022 р. обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку України становив вже тільки 1,15 млрд дол. США [8].

Відкритий збройний напад росії, здійснений 24 лютого 2022 р., що відбувався з використанням і білоруської території, призвів до значних нових викликів і ризиків та зумовив появу цілої низки проблем для економіки України. Без функціонування економіки перемога у війні неможлива. На цьому постійно наголошує і уряд, і міжнародні інституції та фахівці. Але умови її функціонування були значно змінені і на сучасному етапі є дуже важкими. В основному це підприємства критичної інфраструктури, до яких варто зарахувати сферу обслуговування, а саме: медичне обслуговування, електропостачання, водопостачання, газопостачання, виробництво продуктів харчування та товарів повсякденного попиту, роздрібна торгівля. Але повноцінна діяльність цих підприємств можлива лише на тій території, де не проводяться військові дії.

Ефективне функціонування підприємства залежить від нормального економічного та політичного середовища. Отже, коли починається військове протистояння, це заважає бізнесу і тим самим ставить під загрозу добробут нації в цілому. Звідси виникає необхідність у тому, щоб бізнес функціонував навіть у виняткових обставинах. Ініціативи для відновлення національної економіки, яка має бути успішною у відбудові та розвитку підприємств різних сфер, мають бути глибокими та комплексними. Це дозволить вивести на новий рівень вітчизняних виробників, а розвиток міжнародних економічних зв'язків допоможе закласти основу для швидкого відновлення та зростання економіки України [6].

На перших етапах посилена увага має бути спрямована на відновлення і розвиток малого і середнього бізнесу, значна частина яких перемістилась у відносно безпечні регіони нашої країни. При цьому варто зазначити, що серед головних потреб підприємці відзначають нестачу нових замовлень та необхідність пошуку нових ринків збуту, недостатність коштів на розвиток та необхідність допомоги з логістикою.

Водночас, значна частина підприємств малого і середнього бізнесу, що працюють під час війни, вже розширили свою діяльність на закордонного споживача. За даними Mastercard SME Index, таких підприємств близько 28 %. Ще 21 % вже планують почати це робити у найближчому майбутньому [3].

Якщо розглянути статистику за 2022 р., то українські підприємці найбільше продають свої товари та послуги на ринки США (30 %), Польщі (27 %), Німеччини (13 %), Великої Британії (10 %), Литви (10 %), Канади (10 %). Серед найбільш пріоритетних ринків подальшого розширення своєї діяльності вітчизняні підприємства розглядають також Болгарію, Італію, Молдову [3].

Основною проблемою, з якою зіштовхуються підприємства малого і середнього бізнесу під час виходу на іноземні ринки, є нестача фінансових ресурсів та виробничих потужностей, що вимагає залучення інвестицій, а це пов'язано зі значними ризиками. Але, незважаючи на ці труднощі, економічна активність в Україні з кожним днем продовжує відновлюватись, майже 150 тис. нових бізнесів розпочали свою діяльність, з них 132 тис. – це фізичні особи-підприємці [11].

Результати експертного дослідження, проведеного Європейською Бізнес Асоціацією, засвідчили, що повномасштабна війна стала значним фактором впливу на рівень привабливості інвестиційного середовища в Україні. За результатами опитування 102-х директорів найбільших міжнародних та українських компаній 38 % з них очікують подальшого погіршення ситуації, 36 % вважають, що інвестиційний клімат не зазнає суттєвих змін, а 26 % прогнозують його покращення до кінця року [13].

За даними цього ж опитування, військова агресія росії проти України очолила перелік негативних факторів, що вплинули на інвестиційний клімат, корупцію респонденти поставили на друге місце, а слабку судову систему – на третє. До негативних факторів також було зараховано: «низьку купівельну спроможність, логістичні виклики, наявність тіньової економіки, пошкодження інфраструктури, міграцію робочої сили, ціни на паливо, нечітку процедуру мобілізації та валютні обмеження» [13].

Серед небагатьох позитивних змін бізнес-лідери найвище оцінили надання Україні статусу кандидата на вступ до ЄС, скасування мит і квот на український експорт і «транспортний безвіз» з ЄС [13].

Таким чином, формування сприятливого інституційного середовища в Україні, що буде спрямоване на стимулювання інвестиційної діяльності, є на сьогодні дуже актуальним. У прийнятій в 2021 р. Національній економічній стратегії, яка розроблена на період до 2030 року, завдання залучення прямих іноземних інвестицій визначене одним з основних.

У цьому документі зазначено, що «першочерговим етапом є формування конкурентоспроможних умов для бізнесу та інвестицій, а також відновлення довіри до державних інститутів. Це дасть змогу перемогти у конкуренції за капітал на світовому ринку та, як результат, залучити інвестиції для модернізації секторів економіки».

Серед стратегічних цілей було встановлено збільшення прямих іноземних інвестицій до 15 млрд доларів США на рік і більше, починаючи з 2025 р. Зрозуміло, що дійсність внесла корективи в розроблену програму, але основних цілей вона не змінила [10].

Зауважимо, що сьогодні інвестиційна діяльність, особливо для забезпечення розвитку підприємств, є дуже низькою у всіх галузях економіки, крім оборонної промисловості. Але, незважаючи на всі складнощі в умовах війни, Україна все одно намагається залучити іноземних інвесторів. Наразі іноземні інвестори мають можливість заходити на український фінансовий ринок та купувати цінні папери за

спрощеною процедурою, але більш цінним для розвитку підприємств є все ж таки залучення реальних інвестицій.

Потрібно враховувати, що в іноземних інвесторів сьогодні немає стимулів заводити свій капітал у країну, що воює. Це пов'язано із тим, що загроза втрати грошей надто висока, тоді як шанси на успішну реалізацію будь-яких інвестиційних проєктів є дуже малими [5]. Крім того, потрібно зважати на те, що в Україні і досі є ще інші несприятливі фактори, як-от: корупція, нестабільність податкової системи, недосконалість законодавства.

Щодо післявоєнного періоду, то треба зазначити, що Україна після закінчення війни буде вже знаходитися зовсім у інших економічних обставинах і, відповідно, необхідна буде зовсім інша економічна політика. Можна виокремити декілька відмінностей, що будуть характеризувати особливості інвестиційної політики:

- доступ до практично необмежених міжнародних фінансових ресурсів у результаті розробки плану відновлення економіки України, який буде підтримано всіма цивілізованими країнами;
- доступ до сучасних західних технологій у результаті міжнародної технічної допомоги;
- можливість здійснення не простого відновлення, а переходу на інноваційний тип розвитку, створення нової структури економіки;
- активне використання ресурсозберігаючих технологій.

Перераховані фактори дадуть змогу перейти від сировинного аграрного типу економіки до технологічного, що забезпечить умови для виробництва і реалізації продукції із високою доданою вартістю [9].

Зауважимо, що у довоєнний період головною перешкодою для зміни технологічної бази були недостатня кількість інвестиційних ресурсів та характерна для нашої країни структура валових заощаджень, за якої заощадження підприємств є в декілька разів більше, ніж заощадження населення. Варто також зазначити, що рівень внутрішніх заощаджень та інвестицій був у два рази нижчим, аніж потрібно для швидкого економічного зростання та забезпечення зростання у 6–7 % на рік, а заміна внутрішніх інвестиційних ресурсів іноземними не завжди була можливою.

У післявоєнний період ситуація принципово зміниться. У пріоритеті буде створення такого механізму фінансування, що буде змінювати саму структуру економіки і сприятиме розвитку інноваційних галузей, наприклад, ІТ-галузі [2].

Перехід на високотехнологічне виробництво найбільш доцільно починати з оборонної промисловості. Це можливо почати здійснювати вже сьогодні, розпочинати спільні виробництва з Німеччиною, Канадою, Великою Британією, США тощо. Головна перепона для такого співробітництва, що існувала до війни, була пов'язана із тим, що західні країни побоювалися того, що передані Україні сучасні технології опиняться в Росії. Після війни ця перепона шезне.

Важливим напрямом є також енергетика. Потрібний перехід на нові технологічні рішення у цій сфері (біомаса, біотехнології водню, нові АЕС, батарейні накопичувачі тощо) і створення нових виробництв у цих напрямках.

Для залучення міжнародних інвесторів потрібно докласти максимум зусиль у плануванні довгострокових інвестиційних проєктів та визначити найбільш пріоритетні цілі підприємства. Також іноземним інвесторам потрібно надати державні гарантії на випадок втрат, які може спричинити збройна агресія російської федерації.

Стосовно перспектив залучення під час війни у вітчизняну економіку іноземних інвестицій потрібно згадати про те, що ще у листопаді 2022 року Міністерство економіки підписало меморандум про співпрацю з однією з найбільших у світі інвестиційних компаній BlackRock. Ця платформа буде сприяти мобілізації інвестицій у найбільш важливі сектори економіки, які будуть потребувати відбудови після перемоги, а спеціалісти цієї американської компанії будуть консультувати урядовців і залучати необхідний приватний капітал [12].

Інвестиційна стратегія підприємства передбачає формування комплексу довгострокових цілей інвестиційної діяльності та обрання найбільш ефективних шляхів досягнення цих цілей, використовуючи можливості прогнозування умов діяльності підприємства, характеристик інвестиційного ринку та його особливостей [4]. Вона займає ключове місце в питаннях стратегічного планування діяльності підприємства, тому що у поєднанні з іншими стратегіями окреслює ефективний розвиток підприємства.

Інвестиційну стратегію можна вважати генеральним планом дій всієї інвестиційної діяльності підприємства, в якому визначено пріоритетні її напрями і форми, порядок та джерела формування інвестиційних ресурсів, шляхи досягнення інвестиційних цілей у середньо- та довгостроковому періоді, які встановлені для забезпечення загального розвитку підприємства.

Наявність інвестиційної стратегії дозволяє забезпечити тісний взаємозв'язок між стратегічним, поточним та оперативним управлінням інвестиційною діяльністю вітчизняного підприємства, а розроблені інвестиційні стратегії сприяють формуванню ефективної організаційної поведінки для

реалізації прийнятих стратегічних інвестиційних рішень та забезпечують максимальне використання внутрішнього інвестиційного потенціалу підприємства.

Україна має всі можливості стати розвинутою країною, з передовою економікою, з високим добробутом громадян. Але для цього насамперед потрібен інноваційний розвиток економіки. А оскільки саме підприємство є основною структурною ланкою економіки, то і розробка ефективної інноваційної стратегії для вітчизняних підприємств є найважливішим завданням, що потрібно буде вирішити у післявоєнний період.

Для іноземного інвестора основною умовою при прийнятті рішення про здійснення капіталовкладень є насамперед можливість отримувати відповідний прибуток і тим самим реалізувати свої економічні інтереси. А тому для вітчизняного підприємства головним завданням є переконати іноземного інвестора у доцільності та вигідності для нього такого інвестування та надати докази прийняттого рівня ризиків при цьому [4].

Значний науковий інтерес має підхід до формування інвестиційної стратегії таких підприємств з урахуванням цільових показників їх діяльності. Враховуючи, що інвестиційна стратегія є частиною загальної стратегії, то постає питання про її узгодження з іншими складовими загальної стратегії підприємства. Інвестиційна стратегія має сприяти швидкому реагуванню керівництва на всі зміни чинників зовнішнього та внутрішнього середовища, зменшенню або повній ліквідації їх негативних проявів завдяки використанню нових інвестиційних та інноваційних можливостей.

Інвестиційна стратегія підприємства має розроблюватися інвестиційними менеджерами, які є професіоналами у своїй сфері, і реалізуватися за допомогою створення відповідної структури, в яку, крім загальних підрозділів, мають бути враховані спеціалізовані структури планування і реалізації стратегії [4].

Розробка інвестиційної стратегії та управління інвестиційною діяльністю в контексті здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємства має розглядатися як частина загальної системи управління та враховувати такі принципи:

- інтеграція із загальною системою управління підприємством, що забезпечить ефективність усіх напрямів і форм інвестування та сприятиме оптимальному фінансуванню інвестиційних проєктів, впровадженню інноваційних підходів тощо;

- врахування впливу управлінських рішень щодо здійснення інвестицій на кінцеві результати фінансової діяльності підприємства та оцінка внеску інвестиційних проєктів у його загальну ефективність;

- високий рівень динамічності управління, який притаманний процесам створення і реалізації інвестиційних проєктів, що пов'язано з розвитком внутрішніх умов функціонування підприємства в процесі проходження життєвого циклу, а також зміною зовнішнього середовища в умовах трансформації економіки країни;

- різноманітність підходів до прийняття управлінських рішень у сфері формування інвестиційних можливостей підприємства, що вимагає використання системи показників та визначення критеріїв впливу на інвестиційну стратегію підприємства;

- орієнтація на загальний стратегічний розвиток підприємства, що потребує обґрунтування напрямів його інвестиційної діяльності [9].

Підходи до розробки та реалізації інвестиційної стратегії у сфері зовнішнь-економічної діяльності підприємства у післявоєнний період мають визначатися певними орієнтирами, що дадуть змогу досягти реалізації основної мети діяльності, а саме:

- достатність інвестицій для забезпечення необхідних показників розвитку підприємства;

- забезпечення балансу між прибутковістю інвестиційної діяльності підприємства та прийнятним ступенем ризику;

- забезпечення можливості швидкого реінвестування капіталу, якщо зміняться фактори внутрішнього або зовнішнього середовища;

- підтримання оптимальної структури і розмірів інвестиційної діяльності;

- забезпечення фінансової стійкості підприємства під час проведення інвестиційної діяльності;

- постійне прискорення виконання програм інвестиційної діяльності та їх розширення [2].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Розробка інвестиційної стратегії є одним із головних елементів для забезпечення ефективного розвитку будь-якого підприємства, тому вона є однією з найважливіших у сукупності всіх стратегій підприємства. Ефективне використання інвестиційних ресурсів підвищує ефективність діяльності підприємства в цілому, що, у свою чергу, сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємства і забезпечує стійку ринкову позицію.

Інвестиційна стратегія дозволяє оцінити інвестиційні можливості, максимально використати внутрішній потенціал підприємства, створити передумови для його інноваційного розвитку.

У післявоєнний період для залучення міжнародних інвесторів потрібно докласти максимум зусиль та визначити найбільш пріоритетні цілі підприємства.

Ефективне залучення підприємствами іноземних інвестицій може стати важливим чинником для відновлення та економічного зростання, переходу економіки на технологічний тип розвитку, забезпечити умови для стабілізації сфери матеріального виробництва і, надалі, досягнення значних темпів його росту.

Список використаної літератури:

1. Dobroskok I.B. The Strategy of Attracting Foreign Direct Investment in Ukrainian Enterprises / I.B. Dobroskok, M.D. Dron [Electronic resource]. – Access mode : https://business-inform.net/export_pdf/business-inform-2023-5_0-pages-67_72.pdf.
2. Гречко А.В. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємств в Україні в воєнний та поствоєнний період / А.В. Гречко, Д.Д. Джумакеева // Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут». – 2022. – № 22.
3. Економічна правда : офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.epravda.com.ua/news/2022/09/27/691914/>.
4. Захарченко Н.В. Інвестування : навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої школи / Н.В. Захарченко. – Одеса : Атлант ВОІ СОІУ, 2018. – 184 с.
5. Лошенюк О.В. Ризики ведення бізнесу в умовах воєнного стану та шляхи їх подолання / Н.В. Захарченко // Ефективна економіка. – 2023. – № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://surl.li/jork>.
6. Нікольчук Ю.М. Інвестиційна привабливість України: основні тенденції, проблеми та ключові вектори вирішення / Ю.М. Нікольчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/37677>.
7. Офіційний сайт Міністерства економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=62bfd716-8665-4a4c-9e2d-6325ba53b3c8&title=InvestitsiiVUkrainuTaVidnovlenniaEkonomiki>.
8. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://cutt.ly/mKgek9O>.
9. Пуужак А.Р. Концептуальні основи інвестиційного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності / А.Р. Пуужак [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://surl.li/jortj>.
10. Семененко М.В. Інноваційно-інвестиційна діяльність у національній економіці: сучасний стан та шляхи вдосконалення / М.В. Семененко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://surl.li/joskm>.
11. Славуник А.О. Закордонний вектор розвитку вітчизняного бізнесу як альтернатива в умовах воєнного стану / А.О. Славуник // Матеріали III Міжнародної наук-практ. конференції молодих вчених та студентів. – Львів : Львівський торговельно-економічний університет. – 2023.
12. Центр Економічної Стратегії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ces.org.ua/>.
13. Юридична газета online [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://yur-gazeta.com/golovna/indeks-investiciynoyi-privablivosti-ukrayini-vidnovivsyia-do-kovidnogo-znachennya.html>.

References:

1. Dobroskok, I.B. and Dron, M.D., *The Strategy of Attracting Foreign Direct Investment in Ukrainian Enterprises*, [Online], available at : https://business-inform.net/export_pdf/business-inform-2023-5_0-pages-67_72.pdf
2. Grechko, A.V. and Jumakeeva, D.D. (2022), «Investment support for innovative development of enterprises in Ukraine in the war and post-war period», *Economic bulletin of NTUU «Kyiv Polytechnic Institute»*, No. 22.
3. *The official website of Economic Truth*, [Online], available at : <https://www.epravda.com.ua/news/2022/09/27/691914/>
4. Zakharchenko, N.V. (2018), *Investing: educ.-method. manual for high school graduates*, Atlant VOI SOIU, Odessa, 184 p.
5. Loshenyuk, O.V. (2023), «Risks of doing business under martial law and ways to overcome them», *Efficient economy*, No. 2, [Online], available at : <http://surl.li/jork>.
6. Nikolchuk, Yu.M., *Investment attractiveness of Ukraine: main trends, problems and key solution vectors*, [Online], available at : <https://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/37677>
7. *Official website of the Ministry of Economy of Ukraine*, [Online], available at : <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=62bfd716-8665-4a4c-9e2d-6325ba53b3c8&title=InvestitsiiVUkrainuTaVidnovlenniaEkonomiki>
8. *Official website of the Ministry of Finance of Ukraine*, [Online], available at : <https://cutt.ly/mKgek9O>
9. Puzhak, A.R., *Conceptual foundations of investment support for foreign economic activity*, [Online], available at : <http://surl.li/jortj>
10. Semenenko, M.V., *Innovative investment activity in the national economy: current state and ways of improvement*, [Online], available at : <http://surl.li/joskm>
11. Slavunyk, A.O. (2023), «Foreign vector of domestic business development as an alternative in the conditions of martial law», *Materials of the III International Science-Practice Conference of Young Scientists and Students*, Lviv University of Trade and Economics, Lviv.
12. *Center for Economic Strategy*, [Online], available at : <https://ces.org.ua/>
13. *Legal newspaper online*, [Online], available at : <https://yur-gazeta.com/golovna/indeks-investiciynoyi-privablivosti-ukrayini-vidnovivsyia-do-kovidnogo-znachennya.html>

Кульбовський Сергій Анатолійович – студент 5-го курсу кафедри смарт-економіки Київського національного університету технологій та дизайну.

Наукові інтереси:

- міжнародної інвестиційної стратегії;
- міжнародний бізнес.

Kulbovsky S.A.

Investment strategies of Ukrainian enterprises in international business

The article examines approaches to the formation and implementation of investment strategies of domestic enterprises in international business during the period of full-scale invasion and in the post-war period. The main problems faced by Ukrainian enterprises when entering foreign markets and factors affecting the level of attractiveness of the investment environment in Ukraine are outlined. The importance of an international investment strategy for an enterprise is substantiated, which should be developed taking into account the goals the enterprise has set for itself. Also, it should be a part of the general strategy, agreed with other strategies of the enterprise, which will help to improve the results of business activities and increase profits. Taking into account the instability of the economic situation and the risks that have arisen against the background of hostilities, the urgency of attracting international investments has reached a new stage, because it is necessary to take care of security guarantees and insurance for international business. It is emphasized that in the post-war period, the opportunities for international investment will expand significantly and the approaches to the development and implementation of the investment strategy will change, which will make it possible to switch to an innovative type of economic development.

Keywords: international investments; investment activity; investments; investment strategies; post-war period; innovative development.

Стаття надійшла до редакції 15.08.2023.